

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Meddelelse fra Kommissionen om ”En politik for sikkerhedsindustrien - Handlingsplan for en innovativ og konkurrencedygtig sikkerhedsindustri”, KOM(2012) 417 final

Dette notat oversendes ligeledes til Folketingets Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalg.

1. Resumé

Kommissionen har fremsat en handlingsplan for sikkerhedsindustrien. Sikkerhedsindustrien er en sektor med stort potentiale for vækst og beskæftigelse, og EU's sikkerhedsvirksomheder er stadig blandt de førende på det globale marked. Markedsprognoser viser dog, at EU's markedsandel globalt set vil falde de kommende år. I meddelelsen præsenterer Europa-Kommissionen en handlingsplan med en række foranstaltninger, som skal sikre et mere velfungerende indre marked for sikkerhedsindustrien med henblik på at forbedre den europæiske konkurrenceevne på området.

2. Baggrund

Kommissionen har den 26. juli 2012 ved KOM (2012) 417 fremsat en handlingsplan for sikkerhedsindustrien. Handlingsplanen er en udløber af EU 2020 flagskibsinitiativet ”En integreret industripolitik for en globaliseret verden – Fokus på konkurrenceevne og bæredygtighed” (KOM (2010) 614). I meddelelsen redegør Kommissionen for den globale sikkerhedsindustriens potentiale for vækst og beskæftigelse samt for de negative markedsprognoser i forhold til EU's markedsandel. På den baggrund har Kommissionen identificeret en række foranstaltninger til gennemførelse fra medio 2012 til medio 2015.

3. Formål og indhold

Der findes endnu ingen klar EU-definition af sikkerhedsindustrien, men i meddelelsen omfatter begrebet luftfartssikkerhed, søfartssikkerhed, grænse-sikkerhed, beskyttelse af kritisk infrastruktur, efterretning om terrorbekæmpelse (herunder internetsikkerhed og information), krisestyring/civil beskyttelse, fysisk sikkerhedsbeskyttelse og beskyttelsesbeklædning. Handlingsplanen omfatter produkter og teknologier. Den omfatter ikke sikkerhedstjenester som sådan (fx sikkerhedsmedarbejdere i virksomheder), men kun tjenester, der vedrører fx installation og vedligeholdelse af sikkerhedsudstyr.

I meddelelsen redegør Kommissionen for, at sikkerhedsmarkedet globalt set er næsten tidoblet fra ca. 10 mia. EUR til en markedsstørrelse på ca. 100 mia. EUR i 2011. Det anslås, at EU's sikkerhedsmarked har en markedsværdi på mellem 26 og 36,5 mia. EUR, og at markedet har ca. 180.000 ansatte (tal fra 2011). Ifølge markedsprognoser vil den europæiske markedsandel dog falde fra ca. 25 % af verdensmarkedet i 2010 til 20 % i 2020.

Den europæiske sikkerhedsindustri hæmmes ifølge Kommissionen af en række faktorer:

- Sikkerhedsmarkedet er fragmenteret, dvs. at hvert medlemsland i praksis udgør sit eget sikkerhedsmarked. Det medfører en begrænset markedsadgang, minimerer stordriftsfordelene, hæmmer konkurrencen mellem leverandører og medfører ikke-optimal udnyttelse af offentlige midler (idet køberne primært er offentlige myndigheder).
- Sikkerhedsindustrien har – set i forhold til andre sektorer – et særligt problem på forsknings- og udviklingsstadiet med at forudsige, om en ny teknologi vil kunne blive markedsført – eller om der overhovedet er et marked for teknologien.
- Sikkerhedsindustrien har – i forhold til andre sektorer – en særlig udfordring i forhold til den samfundsmæssige dimension i og med, at sikkerhedsteknologi kan vedrøre grundlæggende rettigheder, fx beskyttelse af personoplysninger og respekt for privatlivet.

Med disse faktorer i mente oplister Kommissionen 8 foranstaltninger i sin handlingsplan:

- I. Kommissionen vil bruge sit mandat til at anmode de europæiske standardiseringsorganisationer om at opstille konkrete og detaljerede køreplaner for standardiseringsarbejdet på sikkerhedsområdet under inddragelse af slutbrugere og industrien og i overensstemmelse med politik på området. Standarder skal afhjælpe fragmenteringsproblemet og kan være med til at sikre ensartet kvalitet i leveringen af sikkerhedstjenester. Gennemførelsesperiode fra medio 2012.
- II. Kommissionen vil foretage en høring og fremsætte et lovgivningsforslag om et harmoniseret certificeringssystem for screeningssystemer i lufthavne, og et lovgivningsforslag om et harmoniseret certificeringssystem for alarmsystemer. Målet er at modvirke fragmenteringsproblemet ved at opnå gensidig anerkendelse af certificeringssystemerne. En mere tydelig europæisk identitet for disse teknologier – et eventuelt "EU-varemærke" – bør kunne bidrage til at øge den globale konkurrenceevne. Gennemførelsesperiode fra medio 2012 til ultimo 2014.
- III. Kommissionen vil i tæt samarbejde med Det Europæiske Forsvarsagentur udforme mandater til de europæiske standardiseringsorganisationer vedrørende såkaldt "hybride standarder", dvs. standarder, der gælder for både civil

sikkerhed og militære teknologier. Foranstaltningen skal understøtte det nuværende arbejde med at skabe civil-militære synergier for sikkerheds- og forsvarsprodukter. Det første mandat vil snart blive udstedt for software-defineret radio, hvilket ifølge Kommissionen vil medføre en samlet stigning i salg på 1 mia. EUR. Gennemførelsesperiode fra medio 2012.

- IV. Kommissionen vil fuldt ud anvende de nye regler om intellektuelle ejendomsrettigheder for sikkerhedsforskning (disse regler skal dog stadig godkendes af Rådet og Europa-Parlamentet). Kommissionens forslag til Horisont 2020 (et 80 mia. EUR-program for investeringer i forskning og innovation KOM (2011) 808) indeholder regler, som giver Kommissionen og medlemslandene adgang til forhåndsviden om sikkerhedsforskning og mulighed for at anvende denne viden til indkøb. Formålet er at give nationale myndigheder mulighed for mere direkte og hurtigere udnyttelse af EU's sikkerhedsforskning og få mindsket afstanden mellem forskning og markedsføring. Gennemførelsesperiode fra primo 2014.
- V. Kommissionen vil fuldt ud anvende reglerne for prækommercielle indkøb, som indeholdt i Horisont 2020 (KOM (2011) 808), og afsætte en væsentlig del af budgettet til sikkerhedsforskning til dette instrument. Ved prækommercielt indkøb forstås her indkøb af forsknings- og udviklingstjenester, hvorved de intellektuelle ejendomsrettigheder ikke udelukkende tilhører ordregiveren. Formålet er at slå bro mellem forskning og markedet, særligt på lovregulerede markeder, hvor offentligt indkøb af innovative produkter og ydelser kan have afgørende betydning for at forbedre kvalitet og effektivitet. Kommissionen vurderer, at grænsesikkerhed og luftfartsikkerhed er de mest lovende områder for prækommercielle indkøb. Gennemførelsesperiode fra primo 2014.
- VI. Mens EU's marked for offentlige indkøb traditionelt er åbent, er kun en fjerdedel af verdensmarkedet for offentlige indkøb åben for international konkurrence. Derfor vil Kommissionen fuldt ud anvende dens mulige virkemidler for at sikre, at EU's sikkerhedsindustri får en rimelig adgang til internationale markeder for offentlige indkøb, navnlig eksportregler. Gennemførelsesperiode fra ultimo 2013.
- VII. Kommissionen har lanceret et udbud om en undersøgelse af de juridiske og økonomiske konsekvenser af en begrænsning af erstatningsansvar. Undersøgelsen skal ses i lyset af, at man i USA har indført en sikkerhedslov for at sikre, at risikoen for erstatningsansvar ikke afskrækker sikkerhedsindustrien fra at udvikle, udbrede og markedsføre teknologi og tjenester. Det er ikke hensigten at etablere en pendant til denne lov på EU-plan, men Kommissionen vurderer, at det er nødvendigt med en bedre forståelse af problematikken, da der er uenighed om spørgsmålet blandt sektorens aktører på europæisk plan. Gennemførelsesperiode fra 2012 til medio 2013.
- VIII. Kommissionen vil udstede et mandat til de europæiske standardiseringsorganisationer om udvikling af en standard, som kan anvendes i forhold til forvaltning af privatlivets fred i projekteringsfasen for nye sikkerhedstek-

nologier. Formålet er at få taget hånd om samfundsmæssige problemer tidligt i forsknings- og udviklingsfasen. Standarden for de erhvervsdrivende skal være frivillig. Gennemførelsesperiode medio 2012 til medio 2015.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om meddelelsen.

5. Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

6. Gældende dansk ret

Meddelelsen har ikke i sig selv konsekvenser i forhold til gældende ret.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Ikke relevant.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Ikke relevant.

10. Høring

Meddelelsen har været sendt i høring i EU-specialudvalget for Konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål.

Der er modtaget høringssvar fra Danske Havne, Forsikring & Pension, Dansk Aktionærforening, FSR – danske revisorer og DI.

FSR – danske revisorer og Dansk Aktionærforening har ikke haft bemærkninger til meddelelsen.

Danske Havne kritiserer, at effekten af regeringens og EU's mange politiske sikkerhedsinitiativer gennem ti år aldrig er blevet målt. Det bør efter Danske Havnes opfattelse hverken være en national eller en europæisk strategi at skabe yderligere vækst i sikkerhedsindustrien for vækstens skyld alene, før der er sket en dokumentation af effekten af ti års sikringspolitik.

Danske Havne efterlyser endvidere tættere dialog mellem lovgivere og dem, som har tjent mest på politikken for at lave vækstpolitik. Der henvises endvidere til en rapport fra Dansk Institut for Internationale Studier, som anslår, at der årligt bruges 3 til 4 mia. kr. på terrorbekæmpelse i Danmark alene, og at disse midler måske kunne have endnu større effekt ved investeringer i uddannelse, forskning, infrastruktur trafikikkerhed og hospitaler.

Qua sit arbejde med standarder på tyverisikringsområdet imødeser Forsikring & Pension fælles EU-standarder på området. Det er Forsikring & Pensions vurdering, at der kan opleves utryghed, hvis der anvendes nyudviklede

teknologier i sikringsløsninger, da pålidelighed i funktionalitet, sabotagesikkerhed og holdbarhed er ufravigelige krav til sikrings- og overvågningsudstyr.

DI byder initiativet velkommen og tilslutter sig det overordnede mål om at styrke væksten og skabe øget beskæftigelse. Da handlingsplanen er meget overordnet og adresserer sikkerhed i bred forstand, anbefaler DI, at der udarbejdes flere, mere sektorrettede handlingsplaner ud fra en risikobaseret tilgang.

Vedrørende det fragmenterede marked finder DI det positivt, at Kommissionen foreslår udarbejdelse af standarder i stedet for regulering, især når det drejer sig om forsvarsområdet. DI understreger, at både det civile og militære område er internationalt orienteret, og at der på mange områder findes standarder, der benyttes internationalt. DI foreslår derfor, at der ikke startes forfra i Europa, men at der tages højde for et helt nødvendigt internationalt samarbejde.

DI henviser til, at meddelelsen lægger stor vægt på udviklingen af et europæisk certificeringssystem, men slet ikke tager højde for "New Legislative Framework", der har et velfungerende system for overensstemmelsesvurdering i forbindelse med produktkrav. DI ser ingen grund til at udvikle et nyt "EU-sikkerhedsmærke", men vil i stedet opfordre til, at CE-mærket og de allerede etablerede overensstemmelsesmoduler anvendes.

DI anbefaler, at der udarbejdes en generel analyse af omkostningseffektiviteten eller en risikovurdering i de krav, man stiller til sikkerhed. Endelig henviser DI til, at Kommissionen ikke forholder sig til de nye trusler, der er på vej i forbindelse med, at produkter og produktionsudstyr gøres stadig mere intelligente og sættes online, hvilket øger risikoen for "hacking". DI vil derfor anbefale, at der udarbejdes standarder og vejledninger til erhvervslivet på dette område.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til meddelelsen.

12. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter formålet med Kommissionens meddelelse og finder det positivt, at Kommissionen vil understøtte udviklingen af et mere velfungerende indre marked for sikkerhedsindustrien samt imødegå markedsfragmenteringen, bl.a. gennem harmonisering af åbne standarder og certificeringsprocedurer for sikkerhedsteknologi, som kan fremme konkurrenceevnen og lette administrative byrder. Regeringen lægger desuden vægt på, at Kommissionen tager eksisterende internationalt samarbejde om standardisering på sikkerhedsområdet i betragtning og samarbejder tæt med de europæiske standardiseringsorganisationer og øvrige interessenter om udviklingen af nye initiativer og baserer disse på grundige konsekvensanalyser.

Hvad angår overvejelserne om et EU-sikkerhedsmærke, vil regeringen lægge vægt på, at det nøje overvejes, om det skal være et kvalitetsmærke baseret på særlige tests, om det skal have samme status som CE-mærket, eller om allerede eksisterende overensstemmelsesmoduler kan anvendes.

Endelig finder regeringen det positivt, at Kommissionen vil udnytte muligheden for prækommercielle indkøb vedrørende sikkerhedsforskning under Horisont 2020, og at Kommissionen vil arbejde for sikkerhedsindustriens adgang til internationale markeder for offentlige indkøb.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Meddelelsen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.